

Л. О. Масіна

к.е.н., доц.

В. М. Масін

к.ю.н., доц.

ОБЛІКОВІ ТА ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ ЗАКУПІВЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ У НАСЕЛЕННЯ

Сільське господарство є ключовою галуззю для забезпечення населення продуктами харчування. Закупівля продукції у населення сприяє розвитку місцевої економіки, стимулює підприємництво та підтримує сільські громади. Закупівля сільськогосподарської продукції від місцевих фермерів та сімейних господарств сприяє їхньому розвитку та конкурентоспроможності, а також допомагає зберегти традиції сільськогосподарського способу життя. Тому тема дослідження є актуальною.

Сільськогосподарська продукція включає в себе різноманітні товари, що відповідають групам 1–24 УКТ ЗЕД і вирощені, відгодовані, виловлені, зібрані, виготовлені, вироблені або перероблені безпосередньо виробником. Важливою умовою є те, що продукти обробки та переробки цих товарів, якщо вони були придбані або вироблені на власних або орендованих потужностях для продажу, переробки або внутрішнього споживання, також вважаються сільськогосподарською продукцією [1, пп. 14.1.234].

При закупівлі продукції у населення використовують закупівельний акт або відомість закупівлі. Закупівельний акт використовується для фіксації факту постачання товару, його якості, кількості та ціни. Документ містить інформацію про обидві сторони угоди, а також перелік товарів із зазначенням їхніх характеристик. Відомість закупівлі може бути використана для оформлення розрахунків з кількома фізичними особами-продавцями. Вона дозволяє об'єднати інформацію про різних постачальників та суми оплати для кожного з них.

Суб'єкти господарювання при закупівлі сільськогосподарської продукції у населення можуть право розраховуватися готівкою протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами з фізичними особами – у розмірі до 50 000 грн включно [2, п. 6].

Придбана сільськогосподарська продукція може бути оприбуткована на субрахунку 201 «Сировина і матеріали», якщо планують перероблювати продукцію або на субрахунку 281 «Товари на складі», якщо мета перепродаж продукції [3].

Ситуації щодо придбання у фізичної особи продукції рослинництва для переробки при умові надання довідки ф. 3ДФ та за її відсутності наведено в табл. 1.

Операції з придбання сільськогосподарської продукції не підлягають оподаткуванню, якщо виконуються одночасно всі умови:

– всі етапи від вирощування до виготовлення чи переробки сільськогосподарської продукції повинні виконуватися фізичною особою-продавцем;

Таблиця 1

Типова кореспонденція рахунків з відображення операцій з придбання продукції у фізичної особи

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1.	В наявності копія довідки ф.3ДФ		
1.1.	Оприбутковано яблука для переробки	201	631
1.2.	Виплатили кошти фізичній особі на банківську картку	631	311
2.	Відсутня копія довідки ф. 3ДФ		
2.1.	Оприбутковано яблука для переробки	201	631
2.2.	Утримано ПДФО (18 %)	631	641
2.3.	Утримано ВЗ (1,5 %)	631	642
2.4.	Виплатили кошти фізичній особі на банківську картку	631	311
3.	Закупівля продукції тваринництва		
3.1.	Видано у підзвіт кошти на придбання молока	372	301
3.2.	Оплачено фізичній особі за молоко	201	372
3.3.	Відображено витрати з доставки	201	685
3.4.	Оплачено підряднику за транспортування	685	311
3.5.	Передано молоко в переробку	23	201

Джерело: сформовано на основі [3]

– за рік сума доходу від продажу сільськогосподарської продукції рослинництва не перевищує 12 розмірів мінімальної заробітної плати. Граничний розмір доходу у 2023 році складає 80 400 грн;

- за рік сума доходу від продажу сільськогосподарської продукції тваринництва не перевищує 50 розмірів мінімальної заробітної плати. Граничний розмір доходу у 2023 році складає 335 000 грн;
- наявність Довідки про наявність у фізичної особи земельних ділянок ф. ЗДФ [1, пп. 165.1.24].

Якщо копія довідки не надано покупець сільськогосподарської продукції зобов'язаний утримати податок з доходів фізичних осіб та військовий збір із суми виплаченого доходу. При наявності довідки покупець-податковий агент не утримує з виплаченого доходу податки, незалежно від суми виплаченого доходу.

При перевищенні граничного розміру доходу фізична особа зобов'язана подати річну декларацію про майновий стан і доходи до 1 травня року, наступного за звітним [1, пп. 49.18.4] і самостійно сплатити податки із суми перевищення до 1 серпня року, наступного за звітним [1, пп. 179.7].

Список використаної літератури

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 12.11.2023)
2. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text> (дата звернення: 12.11.2023)
3. Швець О., Сердюк О. Закупівля сільгосппродукції у населення: облік, оподаткування та документування. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/7339-opodatkovumo-zakupvlyu-slgospprodukts-u-naselennya> (дата звернення: 14.11.2023).

С. В. Осадчук

к.е.н., доц.

РОЛЬ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У ФОРМУВАННІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Застосування інструментів податкового регулювання є ключовим викликом для бюджетної та податкової системи держави в умовах воєнного стану.